

У К Р А Ї Н А
Х А Р К І В С Ь К А О Б Л А С Т Ь

**Радник Голови Харківської обласної державної адміністрації
з питань охорони навколишнього природного середовища
на громадських засадах**

ЛОВЧИНОВСЬКИЙ ВАЛЕРІЙ ІГОРЕВИЧ

Вул. Сумська 110, оф.11, м. Харків 61023, т/факс (8-057) 714-30-56, м.т.8-050-323-09-94

исх. № 167-ОПС від «15» червня 2009 р.

Голові Харківської обласної
державної адміністрації
Авакову А.Б.

Шановний Арсене Борисовичу!

В рамках виконання доручення № 01-25/3098 від 29.05.09 надсилаю пропозиції (додаються) щодо визначення меж земельних ділянок при створенні національного природного парку «Слобожанський» на території Краснокутського району.

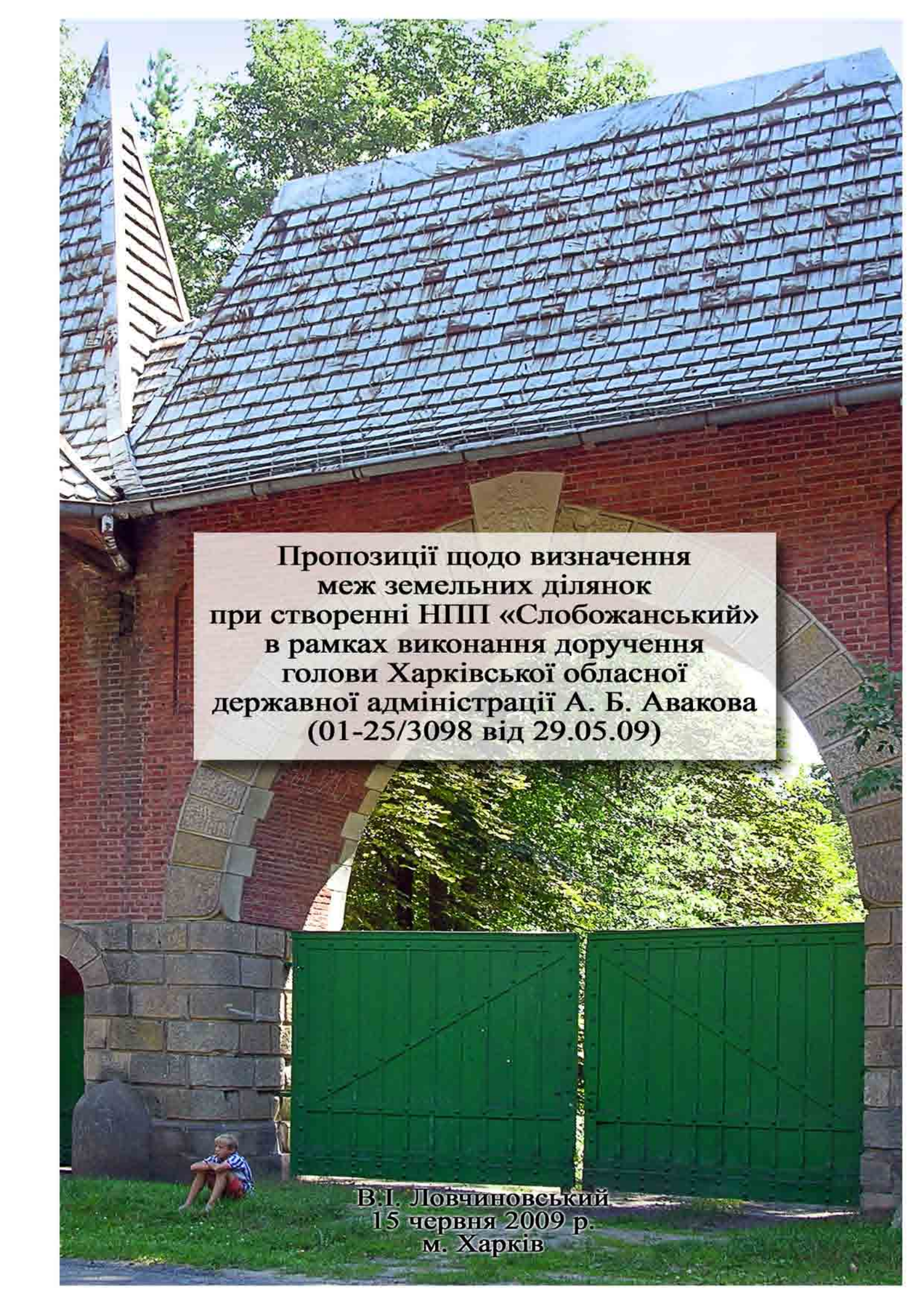
З повагою,

В.І. Ловчиновський

6823/30

18.06.09 7.000-889

**Пропозиції щодо визначення
меж земельних ділянок
при створенні НПП «Слобожанський»
в рамках виконання доручення
голови Харківської обласної
державної адміністрації А. Б. Авакова
(01-25/3098 від 29.05.09)**

**В. І. Ловчиновський
15 червня 2009 р.
м. Харків**

Зміст

1. Вступ.....	ст. 3
2. Опис проблеми, яку планується розв'язати.....	ст. 5
3. Постановка завдання.....	ст. 9
4. Визначення цілей державного регулювання.....	ст. 17
5. Визначення та оцінка усіх альтернативних способів досягнення встановлених цілей	ст. 17
6. Матеріали, механізми та заходи, які використовувались та впроваджувались для виконання.....	ст. 17
7. Концептуальні положення.....	ст. 19
8. Власне пропозиції щодо визначення меж земельних ділянок при створенні НПП «Слобожанський»	ст. 24
9. Заключні положення.....	ст. 29
10 Лісовий біль.....	ст. 30
11. Очікувані результати та наслідки.....	ст. 33
12. Замість епілогу.....	ст. 40

Додаток А. Лист на ім'я Голови Харківської обласної державної адміністрації А.Б. Авакова від 10.03.2009 (№ 2588/23 в пошті губернатора 11.03.09) «Щодо створення Національного природного парку „Слобожанський”» завідувача кафедри зоології та екології тварин Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доцента, кандидата біологічних наук А.Ю. Утєвського та колективу науковців..... **ст. 41**

Додаток Б. Протокол наради «Питання щодо визначення меж земельних ділянок при створенні національного парку «Слобожанський» на території Краснокутського району» 09 червня 2009 р..... **ст. 45**

Додаток В. Лист Ловчиновському В.І. від 11.06.09 (вх.№ 301-ОПС) завідувача лабораторії екології комах кафедри зоології та ентомології Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва, кандидата біологічних наук Грамми В.М..... **ст. 46**

Додаток Г. Лист Ловчиновському В.І. від 10.06.09 (вх.№300-ОПС) Головашкіна В.А..... **ст. 58**

Додаток Д. Лист начальника Обласного управління лісового та мисливського господарства Д.О. Овчаренко 12.06.2009р. № 02-06/94 (без додатків) до доручення № 01-25/3098 від 29.05.09. на ім'я заступника голови Обласної державної адміністрації Зверєва О.В..... **ст. 96**

Додаток Е. Доручення голови Харківської обласної державної адміністрації А.Б. Авакова (01-25/3098 від 29.05.09) «За підсумками наради про створення парку «Слобожанський» на території Краснокутського району 26.05.2009 р. В.О. Звереву, А.А. Дмитрієву, В.С. Багірову, В.Б. Бакуменку, Д.О. Овчаренку, В.І. Ловчиновському.....	ст. 98
Перелік матеріалів, на які є посилання в тексті.....	ст. 99
Перелік фотографій.....	ст.100

1. Вступ.

Національні природні парки належать до об'єктів природно-заповідного фонду України.

«Законодавством України природно-заповідний фонд охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною.» [1*]

«Території та об'єкти, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську, а також історико-культурну цінність, підлягають комплексній охороні.» [2*]

«Національні природні парки є природоохоронними, рекреаційними, культурно-освітніми, науково-дослідними установами загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність. ...

На національні природні парки покладається виконання таких основних завдань:

збереження цінних природних та історико-культурних комплексів і об'єктів;

створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів;

проведення наукових досліджень природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розробка наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища та ефективного використання природних ресурсів;

проведення екологічної освітньо-виховної роботи.» [3*]

Правовими підставами створення НПП «Слобожанський» є виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки».

«Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки (далі – Програма) розроблена в контексті вимог щодо подальшого опрацювання, вдосконалення та розвитку екологічного законодавства України, а також відповідно до рекомендацій Всеєвропейської стратегії збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (1995 р.) щодо питання формування Всеєвропейської екологічної мережі як єдиної просторової системи територій країн Європи з природним або частково зміненим станом ландшафту.» [4*]

«Багатство природних ландшафтів є надбанням Українського народу, його природною спадщиною і має служити нинішньому та майбутнім поколінням, як це проголошено в Конституції України.» [4*]

«Правовою основою формування національної екологічної мережі є закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», Земельний кодекс України, Лісовий кодекс України та Водний кодекс України.» [5*]

«Складовими структурних елементів екологічної мережі є:

1) території та об'єкти природно-заповідного фонду як основні природні елементи екологічної мережі, а саме – природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники (ландшафтні, лісові, ботанічні, загальнозоологічні, орнітологічні, ентомологічні, іхтіологічні, гідрологічні, загальногеологічні, палеонтологічні та карстово-спелеологічні), пам'ятки природи, а також їх охоронні зони; штучно створені об'єкти (ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва);

2) водні об'єкти (ділянки моря, озера, водосховища, річки), водно-болотні угіддя, водоохоронні зони, прибережні захисні смуги, смуги відведення, берегові смуги водних шляхів і зони санітарної охорони, що утворюють відповідні басейнові системи;

3) ліси першої групи;

4) ліси другої групи;

5) курортні та лікувально-оздоровчі території з їх природними ресурсами;

6) рекреаційні території для організації масового відпочинку населення і туризму;

7) інші природні території (ділянки степової рослинності, луки, пасовища, кам'яні розсипи, піски, солончаки тощо);

8) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;

9) земельні ділянки, які є місцями перебування чи зростання видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України;

10) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання – пасовища, луки, сіножаті тощо;» [5*]

Національний природний парк «Слобожанський» йде в переліку основних територій та об'єктів – складових екологічної мережі загальнодержавного значення. [6*]

«Загальнодержавною програмою формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» передбачені заходи з формування національної екологічної мережі.

Термін виконання розроблення проекту створення та відведення земель для організації території об'єкта природно-заповідного фонду – національного природного парку «Слобожанський» (передбачений програмою) – 2006-2008 роки [7*], але на даний час заплановані заходи не виконані в повному обсязі, що гальмує створення НПП «Слобожанський».

Харківська обласна державна адміністрація прикладає всебічні зусилля для покращення обласних кількісних та якісних показників стосовно природно-заповідного фонду Харківської області. Особливу увагу на теперішній час привертає проєктований НПП «Слобожанський» в Краснокутському районі та обставини, які гальмують його створення.

«З метою забезпечення підтримання екологічної рівноваги, збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність, прискорення формування національної екологічної мережі» Президент України Віктор Ющенко 1 грудня 2008 року **постановив:**

«1. Підтримати ініціативу обласних державних адміністрацій ... щодо:
1) створення:

...

Слобожанського національного природного парку, Харківська область;»

(Указ Президента України № 1129/2008 від 01.12.08 «Про розширення мережі та територій національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів»).

2. Опис проблеми, яку планується розв'язати.

2.1. На даний час Харківська область посідає одне з останніх місць в Україні по відсотку заповідності території та виконанню загальнодержавної програми розвитку екомережі.

Створення НПП «Слобожанський» повинно не тільки стати кроком по виходу з цієї ситуації, а й задекларувати новий підхід до розвитку обласної

екомережі. Створення НПП «Слобожанський» повинно задекларувати на принципово новому рівні спільні зусилля Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Управління охорони навколишнього природного середовища в Харківській області та усіх зацікавлених та небайдужих (у тому числі науковців регіону) до ініціювання створення об'єктів природно-заповідного фонду області.

Тобто ми не тільки повинні створити НПП «Слобожанський», а створити його таким, щоб у майбутньому він з перших днів свого існування не почав боротись зі штучно створеними проблемами, а почав виконувати покладені на нього законом обов'язки та виправдовувати надії жителів не тільки Краснокутського району, а й усього регіону. Після створення НПП «Слобожанський» повинен стати прикладом реалізації природоохоронної політики нашої держави і, водночас, стати ще одним рекреаційним центром Слобожанщини.

Створюючи НПП «Слобожанський», ми практично складаємо іспит перед майбутніми поколіннями на компетентність, екологічну грамотність, розуміння, що ми відповідальні за навколишнє природне середовище, яке залишимо нащадкам.

2.2. У «Проекті створення НПП „Слобожанський”» [8*], який існує на теперішній час і замовником якого є Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Харківській області, під час наради від 26.05.09 були виявлені певні недоліки в частині «Межі майбутнього національного парку» як у текстовій частині, так і у картографічному матеріалі. 26.05.09 з'ясувалась необхідність у пропозиціях щодо усунення виявлених недоліків, а саме – практичного врахування у додатково доопрацьованому «Проекті створення НПП „Слобожанський”» включення до майбутнього НПП «Слобожанський»:

2.2.1. найцінніших природних комплексів місцевості, де заплановано створення НПП «Слобожанський»;

2.2.2. архітектурних перлин, розташованих в місцевості, де заплановано створення НПП «Слобожанський» (фото на обкладинці, фото 1-5).

Під час наради 26.05.09 з'ясувалась необхідність практичного відпрацювання і втілення до стану пропозицій думок представників місцевих громад з урахуванням необхідності розвитку природно-заповідного фонду області.

Дана праця «Пропозиції щодо визначення меж земельних ділянок при створенні НПП „Слобожанський”» (далі – Пропозиції) є результатом виконання мною спільної домовленості учасників наради «Про створення парку «Слобожанський» на території Краснокутського району 26.05.09» та проведена в рамках виконання доручення голови Харківської обласної державної адміністрації А.Б. Авакова (01-25/3098 від 29.05.09).

Виконуючи доручення голови Харківської обласної державної адміністрації А.Б. Авакова (01-25/3098 від 29.05.09), я максимально намагався врахувати відомі мені пропозиції та точки зору з питання створення НПП «Слобожанський» як учасників наради від 26.05.09, так і: